

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/61 Beoordeling veilig derde land – Bosnië en Herzegovina
Kenmerk (digijust)	3346995
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met	IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/ Factsheet TOELT Bosnië en Herzegovina: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'
Geldig vanaf	26-05-2021
Geldig tot en met	26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Bosnië en Herzegovina als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Bosnië en Herzegovina heeft TOELT op 7 april 2020 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Bosnië en Herzegovina in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Bosnië en Herzegovina als veilig derde land:

Bosnië en Herzegovina (hierna BiH) is partij bij de relevante internationale verdragen. Artikel II van de Grondwet bepaalt dat de rechten en vrijheden genoemd in het EVRM in BiH direct van toepassing zijn en voorrang hebben op alle andere wetten. Het non-refoulement beginsel is vastgelegd in artikel 109 van de Law on Aliens.

In april 2018 berichtte de Europese Commissie dat tot dusver geen geval van refoulement was gerapporteerd. In september 2018 berichtte UNHCR echter dat er enkele honderden meldingen waren gedaan van het gedwongen terugsturen aan de grens van vreemdelingen naar Servië en Montenegro. UNHCR heeft regelmatig updates gepubliceerd met het aantal personen dat in die periode heeft gerapporteerd het slachtoffer te zijn geworden van een pushback. In totaal gaat het voor de grens met Servië voor de periode van 2 april 2018 tot en met 31 december

2018 over 1.874 personen. Voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 30 september 2019 maakte UNHCR melding van in totaal 2.059 personen die hebben gerapporteerd het slachtoffer te zijn van 'collective expulsion' van BiH naar Servië. Er zijn ook berichten gemeld over pushbacks aan de grens met Montenegro. In ten minste één geval moest er een uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens aan te pas komen om te verhinderen dat een persoon uitgezet zou worden in strijd met het non-refoulement-beginsel.

Het aantal expliciete uitzettingsbesluiten is, volgens informatie afkomstig van het Bosnische ministerie van Veiligheid, overigens beperkt; voor de periode van 2012 tot en met 2018 is in totaal 47 keer besloten tot gedwongen uitzetting.

Gülenisten

Turkije heeft via Interpol vele tientallen arrestatiebevelen uitgevaardigd ten aanzien van aanhangers van FETÖ in derde landen die zij zegt te verdenken van terrorisme. Turkije heeft BiH ten aanzien van specifieke vermeende Gülenisten verzocht om hun verblijfsvergunning in te trekken en hen uit te leveren. Voor zover bekend heeft BiH op verzoek van Turkije de verblijfsvergunningen van vier personen uit Turkije ingetrokken. Vooralnog zijn er geen vermeende Gülenisten naar Turkije uitgezet.

Etniciteiten

De Bosniakken maken de grootste bevolkingsgroep uit in BiH. Algemeen wordt aangenomen dat de Bosniakken in meerderheid redelijk positief staan ten opzichte van Turkije terwijl voor de andere bevolkingsgroepen eerder het tegenovergestelde geldt. Het land Bosnië en Herzegovina bestaat uit twee bestuurlijke entiteiten: de Federatie Bosnië en Herzegovina en de Republika Srpska. In laatstgenoemde entiteit vormen de Serviërs de grootste bevolkingsgroep.

UNHCR is actief in BiH waar zij samenwerkt met de autoriteiten, andere ngo's en vrijwilligersorganisaties om de bescherming van vluchtelingen en asielzoekers in BiH te kunnen waarborgen.

In de periode van 1 januari 2018 tot en met 28 februari 2019 drukten 23.739 personen de wens uit om asiel aan te vragen in BiH. Dit resulteerde in dezelfde periode in 1.614 officiële asielaanvragen. In de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 oktober 2019 drukten 35.004 personen de wens uit om asiel aan te vragen in BiH. Dit resulteerde in dezelfde periode in 691 officiële asielaanvragen. Het percentage uiteindelijke asielaanvragen is relatief klein omdat veel asielzoekers de aanvraag uiteindelijk niet doorzetten vanwege de lange procedures en doorreizen naar andere landen in de regio. De wet voorziet in de toekenning van asiel, zowel vluchtelingenstatus als subsidiaire beschermingsstatus. De Bosnische regering heeft een systeem opgezet voor het bieden van bescherming aan vluchtelingen en asielzoekers. Asielzoekers met een lopende aanvraag hebben recht op huisvesting in het asielcentrum totdat het ministerie van Veiligheid een definitieve en bindende beslissing neemt over hun asielaanvraag. Asielzoekers hebben het recht om tegen een negatieve beslissing in beroep te gaan bij de rechtbank van BiH. Het systeem voor het bieden van bescherming aan vluchtelingen die asiel zoeken gaat echter gebukt onder een gebrek aan transparantie.

Het bieden van adequate huisvesting blijft een van de grootste uitdagingen sinds begin 2018 vanwege de toegenomen instroom van asielzoekers. Het is voor sommige migranten gebruikelijk om asiel aan te vragen om toegang te verkrijgen tot tijdelijke uitkeringen en diensten, zelfs als ze niet van plan zijn om in het land te blijven. De toename van de instroom vertraagt de registratieprocedures en de toegang tot rechten en diensten, waaronder wettelijke, medische en basisbehoeften zoals voedsel en basishygiëne en artikelen, die rechtstreeks verband houden met de accommodatiefaciliteiten.

Volgens een persbericht van AP heeft het Internationale Rode Kruis op 24 oktober 2019 een waarschuwingsverklaring afgegeven voor een aanstaande "humanitaire

ramp" omtrent een overvol geïmproviseerd migrantenkamp nabij de grens met Kroatië. Volgens de verklaring hadden migranten in het Vucjak-kamp geen stromend water, geen elektriciteit, geen bruikbare toiletten en lekkende overvolle tenten voor de 700 personen daar. De verklaring vermeldde dat er mensen in het kamp woonden met onbehandelde gebroken ledematen en dat 70 procent van de bevolking schurft had. Het kamp had slechts 80 tenten en vijf vrijwilligers van de Rode Kruisvereniging van het land.

Volgens het rapport hebben de lokale autoriteiten de watervoorziening van het kamp beperkt in een poging om de regering van Bosnië en Herzegovina onder druk te zetten om de migranten te verplaatsen.

Een vluchtelingenstatus biedt rechtmatig verblijf. De houder heeft het recht om te werken en onderwijs, gezondheidszorg en sociale zekerheid te genieten onder dezelfde voorwaarden als staatsburgers van BiH. In de periode 1 januari tot en met 31 oktober 2019 nam BiH 62 beslissingen op asielaanvragen. Deze beslissingen vallen uiteen in 29 afwijzingen en 33 toekenningen van subsidiaire bescherming.

Er is geen informatie beschikbaar over hoe de toegang tot de arbeidsmarkt, het onderwijs, de gezondheidszorg en sociale zekerheid in de praktijk wordt gebracht. Dit heeft ermee te maken dat tot voor kort slechts een handvol personen de vluchtelingenstatus is toegekend. De instroom van migranten is vanaf december 2017 sterk gestegen. Als gevolg hiervan raakte het systeem van opvang en behandeling van asielaanvragen ernstig overbelast. In oktober 2019 waren er in BiH 783 asielaanvragen in behandeling. In het algemeen wordt aangenomen dat de meeste migranten in BiH niet van plan zijn om in dit land te blijven.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Bosnië en Herzegovina in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het gedwongen terugsturen naar het land van herkomst van vreemdelingen aan de grens;
- het niet kunnen garanderen van de toegang tot de minimale basisvoorzieningen zoals, onder andere huisvesting en medische zorg en;
- het feit dat er onvoldoende informatie beschikbaar is over hoe de toegang tot de arbeidsmarkt, het onderwijs, de gezondheidszorg en sociale zekerheid voor erkende asielzoekers of personen die subsidiaire bescherming genieten in de praktijk wordt gebracht.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.